

JAWNIE (1641) *av*

jawnie (1546), **jawno** (82) [w tym: w funkcji orzecznika (65) – może *N sg n (praed)* od JAWNY], **[jewno]**, jawnie *a.* jawno (13); jawno *WrobŻółtGlab*, *RejKupSekl*, *LeovPrzepSamb*, *BiałKaz*, *ZapKościar* (2), *CiekPotr*; jawnie : jawno *MetrKor* (1 : 3), *BielŻyw* (6 : 1), *GlabGad* (3 : 4), *MiechGlab* (2 : 1), *LibLeg* (1 : 5), *WrobŻółt* (2 : 1), *RejPs* (28 : 1), *RejKup* (17 : 1), *Diar* (1 : 1), *GliczKsiąż* (1 : 2), *GroicPorz* (11 : 2), *KrowObr* (62 : 2), *RejWiz* (33 : 1), *Leop* (10 : 1), *KochZuz* (2 : 1), *BibRadz* (33 : 1), *BielKron* (73 : 3), *Mącz* (56 : 6), *RejPos* (355 : 1), *KuczKat* (11 : 2), *WujJud* (25 : 1), *WujJudConf* (21 : 1), *BudBib* (12 : 6), *BudNT* (3 : 2), *ModrzBaz* (32 : 3), *Calag* (1 : 1), *SkarŻyw* (37 : 2), *ArtKanc* (9 : 1), *Calep* (13 : 3), (51 : 10), *SarnStat* (51 : 2), *SkarKaz* (9 : 3).

Wszystkie samogłoski jasne (w tym *w a 21 r.*, *w e 1 r.* błędne znakowanie).

comp i sup (12 + 1) (nå)jawni(e)j.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII – XVIII w.*

1. *Otwarcie, w sposób widoczny dla każdego, publicznie, nie ukrywając; wyraźnie, głośno, w sposób oczywisty, jasno, niedwuznacznie; nie jako symbol, tajemnica, alegoria; palam Mącz, Calep, Calag, Cn; aperte, propalam Mącz, Calep, Cn; manifeste Mącz, Calag, Cn; evidentem, explanate Mącz, Calep; publice, vulgo Mącz, Cn; patenter Calep, Cn; directe, explieite BartBydg; enodate, facile, liquido, perspicue, plane, publicitus Mącz (1638) : Bo wždy on mnie iawnie łzkodził/ Iż iawnym nieprzyjacielem był. BierEz R4, G4, L4; A pán iezus iuż niechodzil iawnie miedzy żydy [non in palam ambulabat apud Iudaeos Vulg Ioann 11/54]/ ale śfedl do miałta Effraim/ ij przebywał tam z matuchną śwą miłościwą OpecŻyw 69v, 46, 133; PatKaz III 134v; MetrKor 40/823; BartBydg 4, 42b, 243; GEbka morzka tę mocz ma/ iż iawnie wyłufza FalZioł IV 59b; Rzeczł ktore się odmądrich iawnie dzieją dobre są. BielŻyw 169, 23, 165; GlabGad A5v; WróbŻółt 49/3, Q3v; WróbŻółtGlab A3; RejPs 29v, 119v, 131, 142v, 205v (9); yawnye tbego [Paweł] dośfedl y okyem śwem wydział yłz kozaczi [...] chodza bradzi dobirthky do Walach LibLeg 11/134; LibMal 1550/151, 1554/193v; RejRozpr K2v; SeklWyzn 4v [2 r.], a2, a3v, c3, d2v (9); RejJóz F7v, Gv, H5; SeklKat X3, Y3v; RejKup i2, 8, k6, f5v, 6v (8); KromRozm I M4; MurzHist B2, C4; MurzNT 78v; KromRozm II v2; Diar 64; [Praca mowi do Świata] iawnie cie wydawa mowá/ Gniewałz się o dobre słowá BielKom D8; thu iawnie á nadobnie Prorok święty wymálował á wyłtáwił obraz kościoła Bożego/ iákiem się miał okázác w oštárzáłości twoiey LubPs A4v, M4, R3v, T4, V3, Xv (11); KromRozm II f4; Pifarz ná żądanie Powodu będzie zarázem iawnie czytał ich świadectwá. GroicPorz x3v, k [2 r.], o2, cc, hh2v; KrowObr 24v, 31v, 68v [2 r.], 117v, 222v (14); A thák moy miły brácie gdyż to káždy widzi/ iáko iawnie márnny światák wlyzytkimi łzydzi. RejWiz 124v, 23v, 106, 106v, 152, 189 (12); Leop Lev 19/17, Rom 2/28 [2 r.]; OrzList b2v, b4v, d2; KochZuz A3v, A5; łzczęście [...] by Słowik/ gniazdo łohie zwiłó/ A co vmie kiedy chce/ iawnie to odkryłó. RejZwierz 56; rzecz thę/ która się ták iawnie łtálá [manifesta facta est res]/ opowiedziano Krolowi Perłkiemu BibRadz 2.Mach 1/33, *4, Ps 35 arg, Matth 1/1, Rom 2/28 [2 r.], Apoc 9/7 (10); OrzRozm Cv, C3v, D, I3v, P3v (11); Chcąc doświadczyć prawdy wiełczczáká/ [Tarwinijus] wezwał go przed Senat iawnie BielKron 102v, 44, 123, 158, 196, 265 (40); KochSat B2; Publice satisfacere, Nieco yawnie odpokutowác Mącz 116b, 119d, 279a, 333b, 392b, 452b (20); OrzQuin C2, C3v, C4v, E2v, M4, O4v; Prot A2v; SarnUzn C2v,*

C5, D8v, H3v; *LeovPrzep* Fv; z miáftá Rzymfkyego kthore tu iáwnie Apofthoł wyłóżył [...] miáło powfthác wżytko złe *RejAp* 121v, 7v, 51 v, 80, 123, 171 (13); *GórnDworz* K8, T4, Ee4; *HistRzym* 9v; Pádáią gwiazdy/ to ielt ludzie náuczzeni/ [...] ktore Sálomon iáwnie zowie gwiazdámi fwiátá tego. *RejPos* 6v, 2v, 57v, 104, 196, 275 (60); *BielSat* N4; *GrzegŚm* 13; *HistLan* Dv; *KuczKat* 145, 205, 265, 320, 340; Anyoł z niebá iáwnie sfthąpił *RejZwierc* 259, 56, 67v, 126v, 185v, 225 (21); *WujJud* 7, 110v, 135, 154, 173v (14); Iáwnie fie oświadcza Dawid w fpowiedzi fwoiey do Bogá mowiąc: Grzech moy obiáwiłem tobie *WujJudConf* 83, 34v, 125, 180v, 211v, 226; *RejPosRozpr* b3, c2; *RejPosWstaw* [41⁴]; V Lácinnikow lub v Rzymian iż też fłow przyczyniano/ á zwłafzcza gdy kto co z Greckiego ięzyka przekládał/ iáwno z Cicerona y z Quintilianá. *BudBib* b4v, b2v, 4. *Esdr* 16/51, 1. *Mach* 11/12, 2. *Mach* 1/33; *BudNT Ioann* 11/54; *CzechRozm* A8, 252; *PaprPan* G3v, S2, Tv, Bb4, Gg3; *ModrzBaz* 19, 28v, 54, 65v, 130 (20); *SkarJedn* 184, 224, 247, 281, 321 (8); *KochOdpr* C3; *Calag* 179b, 370b; O pánie/ kiedyś iáwnie przed fwym ludem chodził/ [...] Twym ftráchem ziemiá drzáła *KochPs* 97, 43, 56, 61, 77, 168 (8); *SkarŻyw* 57, 86, 290, 310, 414 (23); Niewiém co lzéy/ czy w fmutku iáwnie żáłowác/ Czyli fye z przyrodzeniem gwałtem mocowác. *KochTr* 3; Podolka ziemiá nigdy nie była ku Litwie [...] co iáwnie ielt opifano w Kronikách *StryjKron* 612, 145, 170, 457, 552, 652 (10); *CzechEp* 80, 98, 108, 211, 388; *NiemObr* 76, 110, 120, 150, 152 (11); *ReszPrz* 127; *WerKaz* 292, 295; Dziwym widział w záfnieniu: iáwnie mi fie zdáło/ Zem widział woýfká wielkie/ żwierz/ ptáftwá niemáło. *BielSen* 6; *BielSjem* 41; Kto więcéy fzuca/ iáwnie to znác dáie Sam ná fye/ że mu ielcze niedoftáie. *KochPieś* 5; *ArtKanc* Kllv, Lv; *GórnRozm* B4v; *KochWr* 20; *PaprUp* F4 [2 r.], 12; *ZawJeft* 40; *ActReg* 4; *Calep* 203b, 459b, 709h, 855a, 860b; *Phil* H, P4, Q2; *GrabowSet* V3v; *OrzJan* 11, 12, 89; *LatHar* 109, 172, 258, 261, 325 (8); *RybGęśli* C3v; náuká ksiąg zákazánych nie ielt wátpliwa/ ále iáwnie zła y fzkodliwa *WujNT* 712, 9, 174, 560, 653, 712 (22); 28; w Conftytuciách náfzych chcąc iáwnie poftępowác [*plane procedere*]/ fkázuiemy: áby żaden nie był pierwey powinien ku chowánium nowey wftáwy/ ażby była przez obwołanie w Królestwie obiáfnioná. *SarnStat* 50; TAKże wżyfcy fpólpomocnicy/ ktorzy pokonánemu iáwnie pomagáią/ máią bydż pozwáni ad banniendum *SarnStat* 499, 40, 492, 832, 1001, 1175 (10); *PowodPr* 39 [2 r.], 43; *SkarKaz* 157a, 610b; *CzahTr* B, C, Iv; Iż widząc/ wiedząc iáwnie/ dowiédz Iwéy niecnoty Nietáię/ nie pokrywam/ iáwnie złéy roboty. *GoslCast* 47, 32; *KlonWor* **v, 27, 30; *SzarczRyt* C3v.

jawnie przed kim, czym (35): *BierEz* E4v; Tefz iáwnie przed oblicznoścíá wfsego zebránia będe ofiárował fwiętemu ymienioiwi twemu modlitwy moie *RejPs* 172; *LubPs* hhv; *GroicPorz* 12v, o; *KrowObr* A3v [2 r.], 106v; *RejWiz* 110v; *OrzList* e2; *RejZwierz* 24; *BibRadz* 2. *Cor* 5/10; *OrzRozm* E3; ieden mąż imieniem Zámbrý [...] iáwnie przed nimi przywiódł żonę Moábfká do namiotow *BielKron* 43, 125v, 209; *Mqcz* 51 lc, 452a; *RejPos* 200v; *RejZwierc* 9, 55v, 174, 268; *RejPosWstaw* [21³]; *BudBib Tob* 11/14; *ModrzBaz* 118v; *SkarŻyw* 292, 436; *WerKaz* 281; *LatHar* 730; *SarnStat* 642; *SkarKaz* 3b, 4a, 515a; HIPPIAS Filozof/ [...] chwalił fie iáwnie przed wżytkim zgromádzieniem ludzi *KlonFlis* A2.

jawnie przy kim, czym (7): Marćin z Opoczna śmiał [...] iáwnie przy wálzey M. mowíc *OrzList* f; *RejPos* 142; *ModrzBaz* 140v; *CzechEp* 94; Theopbanes iáwnie przy wlytkich dżiwki pytał *KochWz* 137; *PaprUp* F4; *WujNT* 827.

W przeciwstawieniach: »jawnie ... (po)tajemnie (44), skrycie (a. w skrytości) (10), po cichu (a. cicho) (5), pokątnie (a. w kącie a. z kąta) (5), w figurze (a. pod figurami) (3), zakrycie (2), z daleka, w domu, kryjomko, ze krza, w nocy, w obietnicach, obłudnie, osobno, pokryjomką, pod przykrywką, wstydliwie« (80): *OpecŻyw* 66, 109; *PatKaz* II 62; *My lepak* miało tych rzeczy [zacnych] mamy czudzołstwo, łakomstwo, iawnie potrzebę á nędze/ fkrycie lepak hojność *BielŻyw* 126; *MiechGlab* 65; *RejPs* 52, 121v; *SeklWyzn* c2; *SeklKat* 13, X; *BielKom* A, D2; *LubPs* aa4; *RejZwierz* 22b; *BibRadz Matth* 6/4, 6, 18, *Ioann* 7/10; *IErzyk* [...] był Luterowi wielkim nieprzyjacielem y náuce ie⁶⁰/ ták iáwnie iáko osobno *BielKron* 211v, 135v; *Mącz* 278b, 373d, 394d; *OrzQuin* K4v; *Toć* iest prawdá iz fie poożęło miefzać [około prawdy Pańskiej]/ ále z dáleká y s połtráchem á nie iáwnie. *RejAp* 166v, 109; *HistRzym* 9v; *RejPos* 12,16, 338; *GrzegŚm* 12; *Gorłzy* pochlebca á niżli Wilk w lefie/ Ten krádnie w nocy/ á ten iáwnie niefie. *RejZwierz* 217, 51, 95 [3 r.], 96, 98, 101v; wielkich ludzi ípráwy [...] nie idá pokątnie iedno iáwnie. *BielSpr* 47; *WujJud* 31v; *Także* też precz odrzucamy [...] wżyftki ktorzykolwiek powinności twoich/ bądź iáwnie/ bądź chytrze álbo táiemnie czynić fie zbraniáią. *WujJudConf* 215; *BudBib* 4.Esdr 14/25; *ModrzBaz* 65v; *SkarJedn* 265; *SkarŻyw* 483; á *Kazimierzá* albo iáwnie/ álbo ze krzá áby iáko mogąc zábili *StryjKron* 597, 557, 572; *CzechEp* 4, 417; *NiemObr* 22 [2 r.]; *ReszPrz* 128, 129; *GostGosp* 146; *LatHar* 588; *WujNT Ioann* 6/10, *Act* 16/37; *SarnStat* 202, 587, 704, 1070, 1103 (18); *PowodPr* 77; *SkarKaz* 117, 515a.

W porównaniach (5): *RejWiz* 112; á tu iuz iáwnie/ [...] ípadł ná nie Duch s. iáko grom *RejPos* 142; A niewiernemu wżytko iáwnie ták práwie iáko *Márcowy* ínieg táie. *RejPos* 240; *ModrzBaz* 74v; *Gniewoś* [...] mufiał pod láwą iáwnie głoífem wielkim iáko pies fzczekác *StryjKron* 482.

W charakterystycznych połączeniach: jawnie bluźnić (3), błądzić (2), boleć, brać, bronić (broniący) (4), by(wa)ć (16), chcieć, chlubić się, chować, chwalić się, cierpieć, czcić (uściony) (2), czuć, czytać (czytany) (12), deklarować, doczekać się, dojść (dochodzić) [czego] (3), domagać się, dopuszczać (dopuszczon) (3), doświadczony (2), dotknąć się (2), dotyczyć się, dowiedzieć się, dowodzić, doznać, dysputować, dziać się (dziewać się) (5), fałszować, figurować (2), gadać (2), ginąć, gniewać się, gwałcić, hańbić, iść (pojść) (5), kazać [= mówić] (2), kraść, kupować, lżyć (3), łgać (2), łupić, męczyć (2), mianować (2), mieszkać (mieszkający)(4), miewać, modlić się, mścić się (2), (na-, o-, s-, przy- wy)писаć (opisany) (27), napominać (napominany) (2), narzekać (2), nasłucha(wa)ć (2), (na)szydzić (się) (11), (na)uczyć (nauczać) (12), (na)z(y)wać (11), objaśnić (2), obiec(ow)ać (obiecany) (7), obłapi(a)ć (2), obrażać (obrażający)(3), (od)chodzić (przechadzać się) (7), (od-, po-, wy-, za)da- (wa)ć (się) (dany) (41), odeprzeć, oderwać się, odkryć (3), odpokutować, odpowiadać (odpowiedzieć) (2), odprawować (2), ofiarować, (o-, po)świadczyć ((p)oświadczać (się), oświadczony) (18), pochlebować, podjąć, (po-, s)karac ((s)karany) (15), (po)kry(wa)ć (2), (po)kusić (się) (2), pokutować (2), pomagać, (po-, s)palić (3), popisować się (2), poprawić, posiadać, posłać, postępować, potępi(a)ć (potępiony) (3), potwierdzać (twierdzić, utwierdzony) (3), pozwolić (2), prosić, przechowywać, przeda(wa)ć [= sprzedawać](3), przeklinać (2), przekładać (przełożyć) (3), przekonywać (2), prze(na)śladować (4), przestrzegać (2), przewodzić, przyjść (5), przymuszać (2), przypominać (4), przypowiadać (2), przysięgać (3), przytaczać, przywieść (2), puścić, pytać (się) (2), robić, rozeznąć, rozgrzeszyć, rozkaz(ow)ać (3), rozprawować (2), sadzić się (wysadzony) (2), sądzić (osądzony, rozsądzać) (5), schadzać się (3), skarżyć się (uskarżać

się) (2), służyć (usługować) (2), słynąć (3), sprawić (się) (sprawiony) (3), sprawować (sprawowan) (6), (s)przeciwi(a)ć się (11), sromocić (posromocąć) (4), stanąć [przed czym] (3), stawić się, stoi [= jest napisano] (4), strofować, szaleć, szerzyć, szkodzić (uszkodzony) (3), śmiać się [z kogo, czego] (3), śpiewać (5), (u)czynić (czyniony) (19), upominać (się) (4), ustawi(a)ć (2), używać (3), walczyć, wezwać (wzywać) (2), widać, wniść (2), wprowadzić, (ws)pomagać (5), wspominać (3), wstydzić się (zawstydzony) (2), wyłożyć (wykładać) (5), wymalować [= opisać] (3), (wy)niszczyć (2), wyrażon (wyrazić) (9), (wy)rozumieć (2), w(y)sławi(a)ć (osławić, osławion, rozślawić, rozślawion, wysławion) (9), wystawić (wystawiony) (2), wystąpić, wytykać, wyzwalać, wzgardzać (wzgardzić) (2), zabi(ja)ć (ubić, zabił) (8), zaka(zo)wać (2), zalecać, zdać się, (za)przec (się) (4), zdradzać, znaczyć się (naznaczony) (3), (z)naleźć (4), znamionować, zostawić (3), (z)stać się (3), zstąpić, zwyciężony, żałować, żenić się (2); jawnie dobry, przeciwny, szkodliwy, zły; dosyć jawnie (4).

Przysłowie: bibl. ktore [bierzma] nam iawnie [...] z oczu náleznych wyglądaią/ a nie ich nie baczymy RejZwierc 185.

Zwroty: »jawno czynić« = *podac do wiadomości; notum facere* JanPrzyw [szyk zmienny] (11): MetrKor 34/133, 61/222v; Iawno nych bedzie. ysz my thim nalcchim lyfthem yawno czynym. ysz przodkowie naschi [...] do [...] wuelkiego Xyąftwa Lythewfkiego wgoftzyne przyeszdzały. LibLeg 10/95, 6/77v, 158; Detego, Odkrywam. Metaph. obyawiam yawno czynię/ roslawiam. Mącz 442b, 235c, 452d; Calep 337a; Czynieimy iawno wlyztkim/ y koždemu z ofobná SarnStat 941, 10.

»jawnie (do-, po-, u)znać« [szyk zmienny] (32): mizerni Zydowie mogli iawnie vznatz/ iijz był bog wierny/ gdy grzechy odpulfczál. OpecŻyw 43v; GlabGad A4v; RejPs 52, 141, 153v; iefzcze się nigd nieurodził/ ktoryby na tem świecie iawniei poznál [...] ciężki gniew Boży [...] iako iá MurzHist P; LubPs N4, O2, X2, ee2v, gg4 (11); RejWiz 76, 78, 174; OrzRozm C2; OrzQuin K4v; GórnDworz I5; HistRzym 5v; RejPos 67, 186, 253, 282, 340; On ociec vbogi obaczywlyzy ono złe przyrodzenie iego [...] iawnie doznał czo mu o onym lynu iego praktykowáli y powiedáli RejZwierc 6, 65; CzahTr B2v.

»jawnie (o)baczyć« [szyk zmienny] (24): Bo ná myę złości przypádły iawnye to baczę lam LubPs K3, A3v, gg4v; KrowObr 86, 120v; Acz to iego poftawá iz rzkomo o wlyztki Stára fie/ ále więcey o fwoie pożytki. Wlyzycy to iawnie baczą RejWiz 74v; SienLek Vvv4; HistRzym 121v; RejPos 26, 135, 251v, 312v; RejPosWiecz² 93v; RejZwierc 82v; WujJudConf 84v, 151; RejPosWstaw 110v; CzechEp 150; PaprUp F4v; OrzJan 84; Nouitius iuris czterzy rzeczy ma tobie [...] ípifowác w ieden Libellufz: áby to co z Reguł ftátutowych náuczyl fie, iawnie in exemplis obaczył SarnStat 1301, 745, 1057; SzarzRyt D3.

»jawnie objawić« [szyk zmienny'] (7): RejPs 46v; Erytrea/ [...] iawnie Przyście y mękę Kryftufowę obiawilá BielKron 132, 41; RejPos 29, 132; RejZwierc 184; Rácźze to dáć Pánie [...] by fię twoiá [...] wielmoźność iawnie obiawilá. ArtKanc Lv.

»jawnie (ob-, po-, wy-, za)woł(yw)ać, (ob-, po-, wy)wołan, wołający« = *proclamare, publicare* Mącz [szyk zmienny] (66 : 7 : 1): BierEz E4v; RejPs 95v; ComCrac 20; SeklWyzn 4; Bom ya yawnie dáł wywołac Iako fię kto miał íprawowac RejKup y4; GroicPorz iv; A w ten tzas Biskup W Florencyey iawnie kázal y wołal/ iz fię Antikryfth národził KrowObr 30, 117v; RejWiz 124; BibRadz Esth 16/18; BielKron 35v, 99, 99v, 398v; Mącz 55c, 329b; SarnUzn H4; RejAp 80v, 102v, 109, 116, 149v

(8); *RejPos* 58, 71, 158v, 180, 310 (37); *MOnetá* áby była w íwey ziemi kowána/ A po wíszyftkim Kroleftwie íawnie obwołána. *BielSat* L4v [*idem BielSjem*], L4v; *RejZwierc* 184v, 186v; *CzechRozm* 81v; *ModrzBaz* 45v; *SkarŻyw* 310, 574; *BielSjem* 28; *WysKaz* 24; *SarnStat* 219, 757.

»jawnie ogłosić« (2): *LubPs* aa5; Bowiem Rycerz vcźciwy/ [...] íawnie íą [*wojnę*] ogłósi Będac w czym vkrzywdzony *KlonWor* 30.

»jawnie okazać (a. pokazać, a. ukazać) (się), okazan(a. ukazan)« = *in medium producere a. proferre, subiicere oculis, publicare, vulgo ostendere, facile apparet a. patet* *Mącz* [szyk zmienny] (232 : 2): *OpecŻyw* 131v, 180; Ale o tym może mowicz mało/ Wízak fie to nam íawnie okazało *KlerPow* 3; *BielŻyw* 144; *GlabGad* A2v, B6v; *MiechGlab* *ktv; *RejPs* 64, 96v, 138v, 144v, 219v (8); *RejKup* dd6v; *KromRozm I* C2v, e; *LubPs* K, O4v, Zv *marg*, aa2v, ii (13); *GroicPorz* o; Izali ten Mízał wáfz tego íawnie niepokázuie/ íz íię Pána Iezu Kryfthá Syná Bożego przyćie *KrowObr* 193v, 19v, 52, 105, 193, 224v (35); *RejWiz* 85, 112 [2 r.]; *RejZwierc* 15, 59; *BibRadz* *2v, *Ruth arg*, *Iob* 20/27, I 451 *marg*, 466 *marg*, *Eccli* 39/10, II 141 *marg*; *OrzRozm* A2v; *BielKron* 6, 35v, 135v, 195v, 337 (8); *KochZg* A4; *Mącz* 85c, 163a, 213b, 329b, 511 (8); *OrzQuin* Pv; *SarnUzn* C4v, E2v; *RejAp* 146, 161; *HistRzym* 50v; *RejPos* 3, 107v, 136, 324, 351 (57); *RejPosWiecz*² 91v; *BiałKat* 376; *HistLan* A3v, B3v; *KuczbKat* 30, 95, 100, 125, 215, 375; *RejZwierc* 101v, 184 [2 r.], 250v; *WujJud* 1v; íawnie fie to z pílmá pokázuie/ íz zá czałfow Apóftólfkich był prawdźiwy Kościoł *WujJudConf* 128, 63v, 87v, 150v, 155, 234v, 235; *RejPos* [21³], 41 v, [41³]v; Bo íeft íawnie pokazano íáko on był ozdobion mądrością *BudBib* 2.*Mach* 2/9, bv, I 132a *marg*, *Iudith* 9/15[19]; *BudNT przedm* a4; *CzechRozm* 19v, 195v; *PaprPan* Kv, Dd2v; *ModrzBaz* 80v, 115v; *SkarJedn* 26, 44; *KochDryas* A2v; *Oczko* 6v; *KochPs* 74, 141, 195; *StryjKron* 672; *CzechEp* *2v, 385; *NiemObr* 176; *ReszPrz* 68; *ArtKanc* 111, K17v; *BielRozm* 3; *PaprUp* L3; *LatHar* 377; *WujNT* 298, 301 *marg*, 365, 557, 1.*Rom* 10/20 (9); *WysKaz* 9, 14, 18, 29, 33, 37; *SarnStat* 121, 478, 792; *SkarKaz* 5b; Okaz íawnie moc íwoię Pánie niewiernikom/ Pomagáiąc nam ná nią íwoim flufzbnikom. *CzahTr* G4; *SkarKaz* 699b.

»jawnie (o)powiadać (a. (o)powiedać, a. (o)powie- dzieć), mowić (a. (wy)mawiać), powiedan (a. (o)powiedzian)« = *aperte narrare, proferre Mącz, praedicare Calep, publice dicere a. proponere Cn* [szyk zmienny] (157 : 58 : 4): powiedz nám íawnie [*dic nobis palam Vulg Ioann* 10/24]? íeftlis ty Kryftus *OpecŻyw* 65, 66, 75, 86; *PatKaz* II 62; *WróbŻólt* S7; *LibMal* 1543/70v, 1545/98; *RejJóz* M6; w íercách íwych rozmyflayćie/ ále íawnie nie nie mowcie *HistAl* L2v; *BielKom* A; *GliczKsiąż* B6; *LubPs* L2, T5 *marg*, dd3v; *GroicPorz* mv; *KrowObr* 23, 76v; *Leop Ruth* 4/6, 3.*Esdr* 9/54, 2.*Mach* 8/36, *Rom* 9/27, k. ZZ; *OrzList* dv, f; *BibRadz* I 44v *marg*, 138 *marg*, *Ioann* 7/13, 26, 10/24 (7); *OrzRozm* B3v, C3v, H3v; *BielKron* 125v, 183, 195v, 210v, 214, 460v; *KwiatKsiąż* Q3; *Mącz* 124a, 278d; *OrzQuin* B3, Hv, L, L3v, P3; *SarnUzn* C4v, H4; A też thu przyczynę opowieda zginienia złófnice they íawnie Duch święty *RejAp* 154v, 10v, 25v, 51 v, 139v, 146v (9); *HistRzym* 49v; *RejPos* 3, 14, 66v, 67, 228v (92); *BiałKat* 71; Za ítarych Ludźi pírwey nie wiele píłano/ Iedno co cżyie było/ íawnie powiedźiano. *BielSat* Ev [*idem BielRozm*]; *GrzegŚm* [A2v]; *KuczbKat* 70 [2 r.]; *RejZwierc* 10, 83v, 184v, 256v; Bezá [...] Książę ono zacne Gwizáńfkie zdrádlíwie zámordował/ íáko mu to Klaudius íawnie wymawia *WujJud* 13v, 90, 250; *WujJudConf* 42v, 46, 47, 58v; *BudBib Dan* 12/7, 4.*Esdr* 14/6, 25; *BudNT Ioann* 7/13; *CzechRozm* 146v; A niechcę o tym ízeptáć ále powiem íawnie *PaprPan* Q4v, Z2, Z3v;

ModrzBaz 140v, 144v; *SkarJedn* 265, 282, 290; *SkarŻyw* 68, 292, 328, 373; *StryjKron* 692; *CzechEp* 90, 220, 246, 350; *KochPhaen* 5; *ReszPrz* 184; *BielRozm* 34; *PaprUp* F4 [3 r.], L4v; *Calep* 203b, 831b; *OrzJan* 75; *LatHar* 109, 203, 377, 730; *WujNT Ioann* 6/13, 7/26, 10/24, 11/14, 1.Tim 4/1 (8); *WysKaz* 19, 36; *SarnStat* 642; *SkarKaz* 635b; *CzahTr* C4v, G2v.

»jawnie oznajmi(a)ć (a. oznajmować), oznajmiony« = *in medium vocare Mącz* (11 : 1): Prorok [...] iawnie oznajmił [prawy ktore nie dzieć miały w [prze]lądowaniu páná náłlego *RejPs* 100; *BibRadz* *3v; *Mącz* 329b, 504b; *LeovPrzep* G2; *RejPos* 17v, 159, 269v; Nie zdrogiby było [...] gdyby imioná ich wżytkim iawnie były oznajmione ábo obwołáne [*publice nomina eorum proponi potestatemque fieri cuius exponendi*] *ModrzBaz* 45v, 46; *CzechEp* 349; *WujNT Ioann* 16/25.

»jawnie (do, -na-, przy)patrzyć (się) (a. upatrować)« [*szyk zmienny*] (10): Ná zginyenye ludzi złych yáwnye pátrzyć będzysz. *LubPs* K2v, gg5v; *RejAp* E3, 3v, 113v; A tu nie iuz káždy iawnie á iánie przypátrzyć może/ co to iest zá kroleństwo tego Páná a zbáwiciela náłzego *RejPos* 313, 160, 166v, 222, 290.

»jawnie prorokować, przepowiedzieć« (3 : 1): [*Chrystus*] iawnie przepowiedziál o fwé śmierci. *OpecŻyw* 98; fiedzác [...] przed oblicznością Greków náń pátrzących [*Anektanabus*] iawnie prorokował. *HistAl* A2; *RejPos* 35v, 344v.

»jawnie rzec, rzeczony« = *aperte a. liquido a. publice dicere Mącz* [*szyk zmienny*] (7 : 2): *OpecŻyw* 67, 82v; *Somma*, Latine cavillum, Vřzcipliwé słowo/ nieyáwnie ále pod przikriwká rzeczone *Mącz* 373d, 195b, 278d, 329c; *RejPos* 284; *SkarŻyw* 546; *Symeon* [...] Chwałác Bogá, rzekł iawnie/ Iuz puść w pokoju Pánie/ służebniká śwego *ArtKanc* C9v.

»jawnie (u)słyszeć (a.) słyhać, słyhany« [*szyk zmienny*] (44 : 1): *BierEz* F; Ná ten czás ty rośprawy y między pogány/ iáwnye od wřytkich fámych bywály ślychany *LubPs* cc5v, R5v, dd6v; *Mącz* 395b; Bo y wřyřcy Prorocy co iáwnie ślyháli/ Głófy s tey wielmožnoáci [tráchem pomdlewáli. *RejAp* AA5v, AA2v, 139, 153; *RejPos* 106v, 112, 117, 230, 341 (29); *RejZwierc* 184, 255v, 259v; W tych łłowiech iáwnie ślyřizmy/ iż duch Boży tfofuie/ táki zápálczywy pořtepek X.P. *NiemObr* 18, 38, 77; *SkarKaz* 117a.

»uźrzyć jawnie« (4): *PatKaz* II 58v; Pořrzy potym w źwierciádło áłbo w iáfná wodę/ Wnet tám vřrzyř by iáwnie wřytkę řwá ořobę. *RejWiz* 112; Pořrzy ná ktore miáłto chceř/ [...] ná ktory dom ábo řtan chceř/ vřrzyř to iáwnie á iáwnie oczýmá řwemi *RejPos* 239v; *SkarŻyw* 70.

»jawnie widzieć (a. widać), ogládać« [*szyk zmienny*] (92 : 8): *GlabGad* F; *RejKup* q4, v5v; *LubPs* Mv, V, V4v, V6v; *KrowObr* A, 140, 157, 227; Wřzák iáwnie w káżdym widař kiedy łeb záleie/ Ieřli lepiej niź dzikie źwirzę nie řzáleie. *RejWiz* 30, 28v, 86, 151v, 171, Cc5v (10); *BibRadz Sap* 16/18; ogládař tho iáwnie/ że wy tákiey Exekucyey nie chcećie iákom iá teraz wyłóżył *OrzRozm* B3, C, M2v; *OrzQuin* E4, L2, P3, V, Z4 (7); *Prot* A2, B4; *RejAp* E3, AA3, 25v, 149, 196 (9); Czáły nie mieniá/ co iuz iáwnie widziemy. *HistRzym* 50v, 51; *RejPos* 36v, 101v, 121, 240, 313v (37); *RejZwierc* 38v, 49, 82v, 119, 261v (10); *WujJudConf* 126v; *BudBib* 4.Esdr 14/3; *SkarŻyw* 483; *CzechEp* 185; *NiemObr* 76; *ArtKanc* L11, P18; *WujNT Act* 10/3; [powyeczćies wy nam, aczescie tho gewno widziely Jesussa *SprChęd* 131.]

»jawnie wiedzieć« [szyk zmienny] (18): *RejKup* b5v, z2; Iż o tym wżycy iawnie y wiedzą y widzą/ A wżdy prawie ná poły tak tym łobie łzydzą. *RejWiz* 171, 123; *RejAp* 51v, 144v, 154v; iawnie wiemy wżytki dekretá ktore łą mocnie wydáne na złościwego [...] człowieká *RejPos* 333, 104, 176, 209v, 275, 335 (9); *ArtKanc* S7; Niewiedziála o nim tak iawnie Synágogá/ áni Moyzełz tego im nie obiáwił/ áby Bog Bogá rodził *SkarKaz* 486b.

»jawnie (na świat) wyda(wa)ć, wydan, publikować, pismem wystawić« = o ksiązkach, pismach, publikacjach; *publicare* *Mącz* (3 : 3 : 2 :1): rozne piłania w thákowych rzeczách bywáią/ zwłáfczáz v tych ktorzy iawnie na śwát [!] piłmá fwoie wydawáią *BielKron* 334, 337v; *Mącz* 329b; *RejAp* 124; *RejPos* 179, 354; *RejZwierc* 8v; tymże obyczáiem maiá bydż karáni wżycy [...] którzyby lífty [...] iawnie y táiemnie publikowáli [*palam et privatim*] *SarnStat* 194, 924.

»jawnie wypełnić się« [szyk zmienny] (5): Co łie to wżytko iawnie wypełniło zá cię o nędzniku *RejPos* 179, 2, 160, 235v; *RejZwierc* 184v.

»jawnie (wy-, ze)zna(wa)ć« = *profiteri* *Mącz*, *Calep* [szyk zmienny] (67): *RejPs* 52, 74v, 144v; iawnie wyznawam/ y tak trzymam/ o wieczery pańkiei/ [...] yako on łam vłtawić raczył *SeklWyzn* d4; *ZapWar* 1548 nr 2667 [2 r.], 1549 nr 2662, 1550 nr 2676; *RejKup* Ddv; *MurzHist* Tv; *KromRozm* III 02; Thu narod Izráelłki mułi zeznáć yáwnye / Y potomłtwo Aaron opowye to łpráwnye *LubPs* aa3, E2v, Y4v, aa4, cc4 (8); *GroicPorz* 12v; *KrowObr* A3v [2 r.], B2; *Leop Ioann* 9 arg; *UstPraw* A2v; *BibRadz* I 90v marg; *BielKron* 202v; *KwiatKsiąz* B3; *Mącz* 119d; Ia o łobie to wam powiádam/ y iawnie wyznawam/ żem łeft pełny rołpáczy wielkiéy *OrzQuin* Y4v; *RejAp* 25v; *RejPos* 81, 88v, 152v, 206; *BiałKat* 266; *RejZwierc* 235, 258v; *WujJud* 73v, 123v, 158, 175v; *BudBib* Tob 11/14; *CzechRozm* 90: Ten wżytko iawnie wyznał *PaprPan* Gg2; *KarnNap* B4v; *KochPs* 26; *SkarŻyw* 572; *StryjKron* 482; *NiemObr* 145; *ReszList* 177; *Calep* 855a; *WujNT* 43, 563, 693; SToiác oblicznie przed łádem łzláchetny N. zdrowy ná vmýłe y ná cíele/ iawnie przez wyznánié łwe wyznał *SarnStat* 1250, 637, 684, 1079, 1252 (11); *CzahTr* B3v.

»jawnie (z)grzeszyć, grzeszacy« [szyk zmienny] (7 : 2): *SeklWyzn* A2v, d2; *RejJóz* E8v; *SeklKat* X; iawnie tham grzełá gdzie piá *RejKup* n6; *MurzHist* H2; Piłzą niektorzy Dawidá we trzech rzeczách iawnie zgrzełzyć. *BielKron* 73; z Chrzełcijány iawnie grzełzacyimi/ [...] żadney łpołeczności [*apostól*] wiernym nie dopułzcza *WujNT* 589, 1. *Cor* 5 arg.

»jawnie zjawić się« (1): Bog Ociec [...] potwirdził mocnie/ [...] iż go [*Syna*] zefłác miał iż łie iawnie zyáwił *RejPos* 151.

Szeregi: »jawnie (śmiele) (a, i) bezpiecznie« (3): *Plane et aperte*, Iawnie/ Bełpiecznie. *Mącz* 303a; NYkodem [...] iż był zacny/ nie łmiał iawnie á bełpiecznie okázác łie w tym *RejPos* 152; *CzechRozm* 81v.

»jawnie, (i) we dniu« (2): CHcemy/ áby Zydwowie konie [...] mogli brác w załtáwę/ ále iawnie we dniu [*manifeste et in die*] *SarnStat* 257, 257.

»jawnie i po domiech« (2): *NiemObr* 86; iákom nie opułcił nie pożytecznego/ żebych wam oznaymic nie miał/ y náuczyc was iawnie y po domiech [*publice et per domos*] *WujNT* Act 20/20.

»jawnie, (a, i) głośno (a. głośnie, a. głosem)« [szyk 11 : 2] (13): Vstaviwssy ssye przeth sándem varssewskiem vrodzona Anna Lesczynska [...] yawnye y głośnye vyznawa ze rancıy za Męńza swego

ZapWar 1549 nr 2662, 1548 nr 2667 [2 r.], 1550 nr 2676; *BibRadz Matth* 10/27; *Mącz* 278d; A tu ná nas iáko fłyżymy iáwnie á głośno Duch fwięty woła *RejAp* 116; *RejPos* 157, 324v; *RejZwierc* 83v; *CzechRozm* 18v; *BielSjem* 9; [*Pan Bog*] iáwnie cię głośem fwym wabi na to/ co czynić maż *OrzJan* 108.

»jawnie, a (i) jaśnie« [szyk 89 : 16] (105): *SeklKat* L2; iż iáwnie á iáśnie káždy tho do liebie znáć á obáczyć może/ że [...] ty nie vleczóne wrzody nósi w nędznym cíele twoim. *LubPs* A3v, A2, A4, N2v, X6v; *BibRadz Rut arg*; *Mącz* 249a, 278d, 303a, b, 406b, 494d; *OrzQuin* Aa2; *RejAp* llv, 45v, 80v, 155, 191v, AA3 (14); iáko o tym Ewányelie fwiádczą/ iuż iáwniey/ iáfniey Duch s. możności fwe okázowác raczył *RejPos* 142, 36, 159v, 260, 340, 356v (55); *RejPosWiecz*² 93, 95; *RejZwierc* 5, 38v, 101v, 184v, 258v (10); *WujJud* 79v; *RejPosRozpr* c2; *RejPosWstaw* 110v; *GórnRozm* K4; *Calep* 377a, 394a, 746b, 761b; [*Dyjonizyjus*] dáie świádectwo kościołowi y wierze Kátholickiey przeciw haeretykom ták iáśnie y iáwnie/ iż przeciwnicy wćieczki infzey nie máią *WujNT* 471, 299 [*Ponadto przy innym szeregu 1 r.*].

»jawnie a jawnie« (4): wórzysz áno y lám y potomftwo iego [*niewiernego*] potym iáwnie á iáwnie fie w niwecz obroćić muśi *RejPos* 240; ábys nie wiedzyał woley Páná fwoiego/ gdyż iáwnie á iáwnie wftáwicznie kołácą fłowá iego do wftu twoich? *RejPos* 346, 189v, 239v.

»jawnie i na każdym miejscu« (1): áby káždy zofobná był nápominan/ Páná náznego Iezufá [...] bez [...] boiáźni/ iáwnie y ná káżdym mieścu wyznáwác *BiałKat* 266.

»jawnie a nieomylnie« (1): o którym [*królestwie*] nam tu ten fwięty pofél twoy iáwnie á nieomylnie opowiedác raczy. *RejPos* 273v.

»w obec, jawnie« (1): káždemu fię dobrze záchowywáli/ ták káždemu zofobná/ iáko y wftytkim w obec iáwnie. *ModrzBaz* 74v.

»jawnie i oblicznie« [szyk 1 : 1] (2): takze tu [*w Nowym Testamencie*] widziány nie był wedle boftwá/ iáko y ondzie iáwnie y oblicznie? *CzechEp* 185, 184.

»jawnie a oczywiście« (3): [*modlitwy*] iáwnie á oczywífie záváždy bywály wyftuchawány przed Máyeftatem Pána tego. *RejPos* 202, 150v, 230 [*Ponadto przy innym szeregu 1 r.*]

»jawnie a odkrycie« (1): [*Jan św.*] práwie iuż iáwnie á odkrycie o nim powiedziáł/ iżci iuż ieft/ á tu iuż ftoi miedzy wámi *RejPos* 12.

»jawnie, (a, i) na oko (a. (przed) oczyma, a. w oczy, a. w oczach)« [szyk 19 : 6] (25): *RejJóz* C6v; *LubPs* A4; *KrowObr* A; *RejWiz* 110v, 151 v; *RejZwierc* 59; Kroleftwo Polfkie/ iákoby iáki dom przed oczymá memi iáwnie klinem poftáwił *OrzRozm* E3; *RejAp* 133; *RejPos* 200v, 204, 230, 239, 239v, 352v; iáwnie á práwie ná oko widzimy/ że zá odmienností czáfów [...] dziwnieyfy ludzie náftawáią *RejZwierc* A3, 9, 268; *PaprPan* Dd2v; fzedł do niego fwięty Antoni/ y iáwnie mu w oczy rzekł *SkarŻyw* 546, 273; *NiemObr* 22; *ArtKanc* lll; *PaprUp* F4; *WysKaz* 14; *SkarKaz* 5b.

»jawnie, (i) otworzyście (a. otworznie, a. otworzysto)« [szyk 6 : 2] (8): *BartBydg* 54, 244; Prorocy iáwniey y otworzyściey o Kościele/ niż o Panu Chriftuśie mowili *KuczbKat* 70; iákoż to bacząc iáwnie y otworzyście [...] lám fzátan/ iż mocnieyfy ná deń przyfzedł [...] wpadał przed nim *CzechEp* 150, 350; *Calep* 80a; *LatHar* 376, 588.

»jawien, (prawie) palcem« [szyk 6 : 2] (8): bo łámá rzecz iálnie woła á wykłáda/ iż to iest łczyra prawdá/ [...] iż łie tego ledwe káždy iáwnie pálcem dotknáć nie może. *RejAp* 80v; *Ktoregoć* [...] iáwnie on głos wołáiącego ná pułczy [...] práwie pálcem vkazał *RejPos* 180, 9, 10v, 11, 103, 158v, 274v.

»jawnie a (i) pewnie« [szyk 2 : 2] (4): *RejPos* 196v, 220, 247; á zbáwićiel twoy tak pewnie y tak iáwnie/ łáłkę y żywot wieczny przypísał iedney ofobie *LatHar* 189.

»jawnie, bez pokryctwa« (1): Co [...] wiernie y iáwnie bez wízelákiego pokryctwá/ y brákowánia ofob/ Apoštołowie odpráwowáli *NiemObr* 90.

»jawnie, (a) pospolicie« [szyk 1 : 1] (2): gdzie kolwiek ten edykt á Wyrok Krolewłki przynyefiono/ thám pogáni iáwnie á połpolicie łtroili wefela z rádością *Leop* 3.*Mach* 4/1; *Mącz* 329c.

»jawnie, na (a. środ) rynku« [szyk 2 : 2] (4): *BielŻyw* 69; [*Tarkwinijus*] kazał łyná łwoiego [...] iáwnie środ rynku miotłámi vbić *BielKron* 104; żadnych rzeczy nie kupowác pokátnie/ iedno iáwnie ná rynku *GostGosp* 146, 142.

»jawnie i swowolnie« [szyk 1 : 1] (2): łą iawni czvdzołóznicy/ męžobocze/ Lifniczy/ [...] yłz łwowlonie y iawnie grzełzá/ a kołcioł boży z garłzáią. *SeklWyzn* d2v; *OrzList* d4.

»jawnie, szczyrze« (1): Com włzytko do tego końcá prowadził: áby ludzie [...] vdáli łię do łpráwiedliwych y včźciwych drog y obyczáíow łzukánia żywności/ iáwnie/ łczyrze/ niefortylnie y bez łzkody ludzkiej *KlonWor ded* **2.

»jawnie a szyroce« (2): łłowá kthore połzły z vłt Duchá łwiętego [...] prawdziwemi dekrety Páńłkami łą iáwnie á łzyroce łwiátu obwołáne y vtwordzone. *RejAp* 191; *RejPos* 338.

»jawnie, (wszemu) łwiátu (a. przed (wszystkim) łwiátem, a. ná łwiat, a. po wšytkiemu łwiátu)« [szyk 13 : 2] (15): Páwle tobie yełt łwiádomo łáko to yełt rozłlawiono łáwnie powłytkymu łwiátu. *RejKup* y8; *KrowObr* A3v, 106v; *BibRadz Ioann* 18/20; *BielKron* 333v, 334; *Vulgo occidi*, Yáwnie przed włzem łwiátem być zábit. *Mącz* 511c; ktore [*postępkí*] łie iuż iáwnie łwyátu pokazały *RejAp* 146; *RejPos* 113v, 222, 266v, 320v; *LatHar* 730; *WujNT Ioann* 18/20; *SkarKaz* 4a.

»jawnie, po ulicach« (1): [*Rzymianie*] łpráwowáli [...] niewłtydliwe rzeczy [...] iáwnie po vlicach ku iey [*Flory*] chwale á pámiátce *BielKron* 24v.

»jawnie, (a) widomie« (2): *Mącz* 278d; iáwnogrzełznicy łą/ ktorzy iáwnie/ á widomie/ á bez włzego włtydu [...] y Páná łwego/ y bliźniego iáwnie obražáią. *RejPos* 166v.

»bez wštydu, (a) jawnie« [szyk 3 : 1] (4): Zony Litewłkie [...] pierwey bez włzego włtydu iáwnie od męžow vłthępowály *BielKron* 437, 10v; *RejPos* 200v; káždy rzeczám łwym/ á łnadż y bez włtydu á iáwnie/ łolgowác mułi. *RejZwierc* [193]v [*Ponadto przy innym szeregu* 1 r.].

»jawnie, wszędzie (a. zewszád)« (2): *Vulgo ostendere*, Yáwnie włzędzie y tu y owdzie vkázowác. *Mącz* 511c; *RejZwierc* 250v.

»jawnie, (przed) wšzem(i) (a. przed ludźmi, a. ludziom, a. káždemu, a. przy wšytkich)« [szyk 25 : 2] (27): *MetrKor* 34/133; *BierEz* E4v; Bo mnie nielza iedno włłem iáwnie wywołýwác łobredzieyłtwo iegó *RejPs* 95v; *RejWiz* 124; *Leop* 3.*Esdr* 9/54; *RejZwierc* 24; Alexánder [...] mowíł iáwnie przed włzytkimi *BielKron* 125v, 183, 195v, 209, 210v, 443v; *Mącz* 235c, 452d; *RejPos* 251v, 293, 351 [2

r.]; *RejZwierc* 55v; *BudBib Tob* 11/14; *SkarŻyw* 292, 436; *KochWz* 137; *SarnStat* 10, 941; ci [...] fię w więzieniu zabiłią/ aby iawnie przed ludźmi zawłtydzeni nie byli. *SkarKaz* 3b, 515a.

a. *W funkcji orzecznika: wiadomo; constat, notum esse, perspicuum est Mącz; constat, liquet Calep* [w tym: *komu* (40); *jawno* (to) *jest, (nie) było, (niech) będzie* (51)] (65) : *BielŻyw* 73; chciey fię dowiadować tego, Czo tilko łamym wczonym ielt iawno. *GlabGad* A3v; *RejPs* 66v; I iakimem prziaczielem Iemu byla iawno wielim. *RejKup* d5; *RejKupSekl* a2v; *GroicPorz* q4; *BielKron* 108; *Mącz* 418b; Co Kryftus wziawiał dawno/ dziś iego połłowie. Dayże pokoy/ włzak iawnno. ó mili ołłowie. *LeovPrzepSamb* b4; *BudBib* 1.Reg 22/13, *Ierem* 25/18; *ModrzBaz* 115; *Calep* 249b, 607b; *WujNT* 387, *Act* 2/14; *SkarKaz* 352b; Bo co tylko Rzymfkim było Włzam iawnno: teraz wiedzą Co nád Báltfkim morzem siedzą. *CiekPotr*)?(4).

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: *komu, czemu* (17); *iż* (13), *że* (11), *jako* (4), *co* (1), *jesli* (1), *jaki* (1)] (31): *MetrKor* 26/62; *GlabGad* A5; iawno ielt iż oni Gotowie [...] łobie imiona Ołłrogotow [...] przywławczaią *MiechGlab* 38; *LibLeg* 7/99v, 10/95; *GroicPorz* 14; *KrowObr* 200; Iawnno tobie/ że mię ci zli ludzye pomawiaią *KochZuz* A4v; *BielKron* 211; *KuczbKat* 210, 425; *WujJud* 168; *BudBib* *Ioel* 2/29, *Bar* 5/49; *BiałKaz* C4v; *BudNT przedm* c7; *ModrzBaz* 88, 125; *SkarŻyw* 93, 422; *ZapKości* 1582/27v; *ArtKanc* F14; Niechżeć wam tedy iawnno będzie [*Notum ergo sit vobis*]; iżeć Pogánom połłane ielt to zbawienie *WujNT Act* 28/28, s. 390, *Act* 4/10, 13/38, 28/22, *Gal* 3/11 (7); *SkarKaz* 455b, 635b.

W przeciwstawieniu: »jawnno ... skrycie« (1): aby to było polłkiemu iązikowi [!] iawnno Czo [...] łacinnici łkricie napifali *GlabGad* A3.

Frazy: »wszem (a. wszystkim), káždemu (jest itp.) jawnno« [*szyk zmienny*] (14 : 7): to káždemu iawnno nie zda mi fię potrzeba tu wyłlawiać. *WróbŻółtGlab* A3; *LibLeg* 7/99v; *Diar* 43; *GliczKsiqż* B6, D8v; włzytkim to ielt iawnno/ iż czáłem [...] Sędzia niewie kogo pierwey łłucháć ma *GroicPorz* 14; *RejWiz* 141; *BibRadz Act* 1/19; *BielKron* 211, 338; *Mącz* 406b; *WujJudConf* 242; *BudBib* *Bar* 5/48; *BiałKaz* C4v; włzem iawnno/ że to mieyłce y teraz ták ielt w Łáćinłkich księgach/ iako ie od Páwłá być nápiłane łwiadczy Tertullian. *BudNT przedm* c4; *ModrzBaz* 88, 125; *ZapKości* 1582/28; *WujNT* 390, *Act* 1/19, 4/10.

»jawnno (jest) wszystkimu (a. wszemu) łwiatu« [*szyk zmienny*] (3): Iawnno ielt włzyłtkiemu łwiatu/ iáko prołte ludzi od kielichá odłłataćie y odpychaćie *KrowObr* 200, 227; *Mącz* 195b.

Szereg: »jasno a jawnno« (1): Włłákoż iednák zwiáłtuię thobie co iáłno á iawnno ielt [*quod expressum est*] w piłmie prawdy *Leop Dan* 10/21.

a. *Oficjalnie, urzędowo, legalnie; publice Mącz, ModrzBaz; legitime BartBydg; publicitus JanStat* (13) : *BartBydg* 245b; Venire sub hasta, Yawnie przedawáć tákowe ymienie. *Mącz* 153c; Publice Iawnnie z łpołpolitego skárbu. *Mącz* 329b; ná łmym Powłzechnym Synodzie (gdzie obrázow wżywánie iawnnie potwierdzono) dekret wydano *WujJud* 45; ktory [*oblubieniec*] domowá namowá zmiękczyć łercá iey nie mogáć/ iawnnie iá iako Sędzia/ do łwey Stolicy łáadowey przywiełć rołkazał. *SkarŻyw* 151; [*takowy*] ma byđż w wiedzion y wwiázány w tákowe imienié nábyte iawnnie/ aby žadnému nie byłá táiemna nowého páná w onym imieniu połłełsia *SarnStat* 1166, 179.

Zwroty: »jawnie postanowiony, ustawiany« (2 : 1): *BielKron* 228v; W wielu mieściech bywają nierządne domy iawnie poştánowane [*publice constituta*] *ModrzBaz* 53v, 96.

»jawnie wzdać u ksiąg« (1): *mancipio dare, iawnie wzdać v xiąg/ zapifem y zakładem to vtwardzić. Mqcz* 206a.

Wyrażenie:»jawnie od (z) urzędu« (3): *KTo łobie Rzeczniká iawnie od Vrzędu vproşi/ iuz łam przed Sądem mowić nie ma GroicPorz* e2v; Niech też będą prawem zágrániczone powinności wŕzytkich vrzędnikow/ [...] Aby ná każdy rok iawnie [*publice*] z vrzędu trzymánego liczbę czynili *ModrzBaz* 76, 96.

2. Na otwartej przestrzeni, pod gołym niebem (1) :

W przeciwstawieniu: »jawnie ... w domu, pod dachem« (1): *Subdiales colummnae, Słupy yawnie łtoyące nie w domu áni gdzie pod dáchem Mqcz* 84c.

3. Na jawie, w rzeczywistości, nie we śnie (2) :

W przeciwstawieniach: »jawnie ... przez sen, we śpiączki« (2): *Chociaż máłe vrody ále dofyć šíły/ Nie wełpiączki iuz mi wierz iawnieby go bili. PaprPan* P4; *SkarŻyw* 251.

Zwrot: »jawnie się ukazować« (1): *A czarći iuzł nie przez sen ále iawnie mu fię vkázowáli / gniew łwoy okrutny pokázuiąc SkarŻyw* 251.

Cf NIEJAWNIE

Synonimy: *nietajemnie.*